

DE HEILIGE KOE IN BIJBELS PERSPECTIEF

Naar aanleiding van de studiedag Ave Eva in Groningen op 28 januari 2017 kreeg ik het verzoek om een stukje te schrijven over de heiligheid van de koe. Direct heb ik de daad bij het woord gevoegd en schreef op verzoek het volgende stukje.

Egypte, Moederkoe Hathor zoogt de farao, 15^e eeuw v. Chr. Zie *The Language of MA* p. 384 [II.3.50]

Melk uit de fabriek? Weinig kinderen weten tegenwoordig dat de melk van de koe niet uit de fabriek komt maar van de koe. Nog minder kinderen weten net als hun ouders dat de koe alleen melk geeft wanneer zij kalft en dat het kalfje tegenwoordig snel van haar gescheiden wordt zodat de melk in het fabriekspak kan vloeien.

De Moederkoe het summum van moederliefde. Weinigen weten dat de Moederkoe in de oudheid als het summum van moederliefde werd beschouwd tot het moment dat drie (monotheïstische) wereldgodsdiensten de éne (mannelijke) God boven de natuurreligie plaatsten en dit als *afgoderij* bestempelden. Zij beseften niet dat het dier, de boom en plant, de steen en elementen als water, lucht, aarde en vuur geen aparte goden waren of inwoning verschaften aan diverse geesten maar uitstralingen waren van dat ene allesomvattende goddelijke.

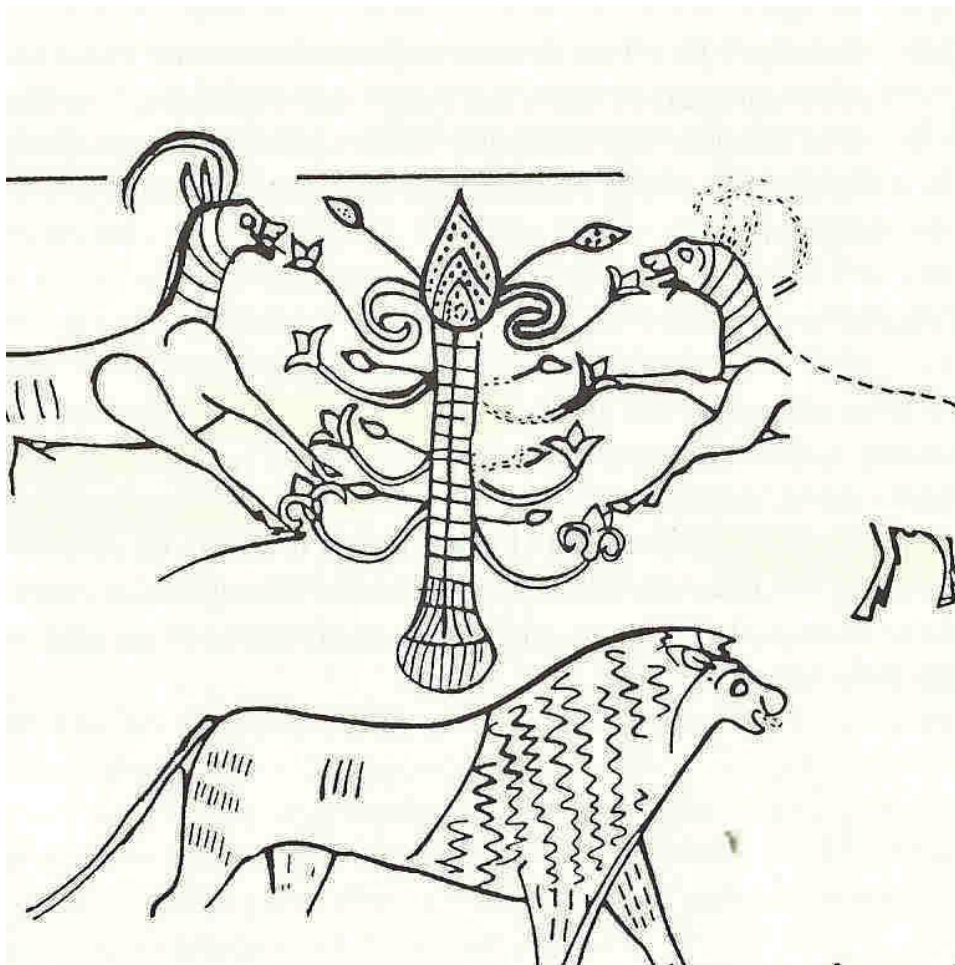
Het gouden kalf afgoderij? Heel lang heb ik gedacht dat het volk Israëls de weg kwijt raakte toen men al het goud bijeenlegde en een heilig kalf ging vereren nadat Mozes zo lang wegbleef op de berg in de Sinaï. (Ex. 32:1-30) Maar nieuwe wetenschappelijke ontdekkingen hebben mij wijzer gemaakt. Ik ben van dat vermalediede gouden kalf met zijn moeder gaan houden, zeker nu ik weet dat het aanvankelijk door het volk der Hebreeën niet als afgoden beschouwd werd maar als manifestaties van de Grote Moeder en haar kind, de Moederkoe en haar stierkalf.

De correcties van de klerken. Pas vele generaties later hebben klerken die de teksten zijn gaan aanpassen aan de inzichten van de eigen tijd, de bijbelteksten hierop herschreven en de koe en haar kalf tot afgoden gemaakt. Zij wilden dat het joodse volk, toen het eind 6e eeuw v. Chr. terugkwam van Babylonische Ballingschap, maar één God vereerde; zij maakten deel uit van de zogenaamde 'Jahwe-alleen' partij. Zij wilden de oude drie-eenheid tussen Vader-Moeder en Kind met uitstralingen naar de vele goden- of engelengroepen niet meer erkennen. God de Moeder werd in de tijd van de patriarchen en Eerste tempel-periode vereerd onder andere in de de bron, de heilige boom, in de

leeuwin én in de moederkoe. De koning werd gezien als haar de manifestatie van haar stierkalf op aarde. De Moeder stond voor de natuur en de levenskracht in de natuur.

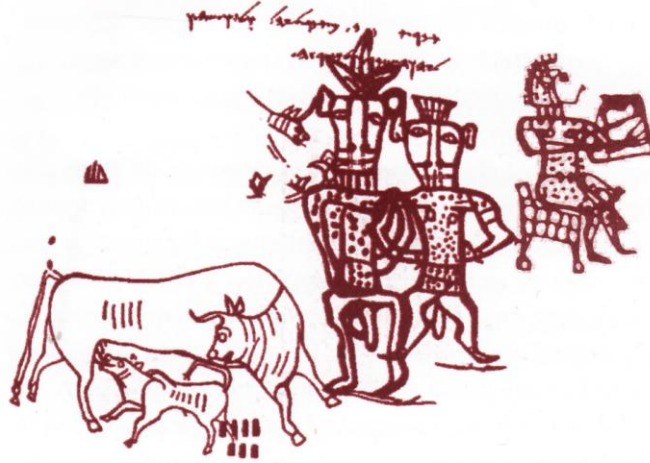
Hoe kan ik dit met zoveel stelligheid beweren? Wat is het inzicht dat mij de moed geeft te tornen aan de huidige Hebreeuwse en in het Nederlands vertaalde bijbeltekst? Dat is een in 1975 opgegraven pithos of grote kruik uit de eerste tempelperiode, gevonden in een 'wegstation' in de Sinai. De kruik die van voor en achter beschilderd is, drukt uit wat er in volks- en familiegodsdienst rond 850 v. Chr. leeft.

De volks- en familiegodsdienst herontdekt. Tot voor kort dacht men dat het koe-kalf-motief alleen *buiten* het grondgebied van de Israëlieten voorkwam, maar onlangs is in Kuntillet el-Agrud in de oostelijke Sinai een grote kruik (pithos A) uit 850 gevonden. Voor- en achterzijde, hier beiden in beeld gebracht, zijn beschilderd en beschreven.

De godin als heiligeboom uit Kuntillet el-Agrud, zie *Van Venus tot Madonna*, 399; *Venus is geen Vamp*, 306 [II.4.30]; *Language of Ma*, 418 [II.4.31].

Asjera is als Boom van Leven te zien met lotusbloemen aan de uiteinden van de takken. Zij staat op een leeuwin en wordt geflankeerd door twee ibexen, een vrouwelijke en een mannelijke, die van de levensboom eten.

De koe en haar kalfje uit Kuntillet el-Agrud, zie van *Venus tot Madonna*, 399; *Van Sophia tot Maria*, 142; *Venus is geen Vamp*, 270 [II.3.81]; *The Language of MA*, 386 [II.3.54a].

Aan de andere kant van de kruik zijn drie taferelen te zien: *als eerste* een vrouw die troont en de lier bespeelt. *Als tweede* staan in het midden een priesteres en priester met een koe- en een stiermasker en soortgelijk kostuum, die mogelijk in een sacraal toneelstuk Jahwe en Asjera manifesteren. De achterste figuur toont borsten en beide figuren dragen runderstaarten. Direct boven hun hoofden staat *in het Hebreeuws* 'Jahwe van Samaria en Asjrata'. *Als derde* is er linksonder de moederkoe met haar netgeboren kalfje; het kalf wordt schoongelikt en het drinkt voor het eerst. Nu komt de spijsvertering op gang in de vorm van de eerste uitwerpselen. Samenvattend: de vrouw op de troon stelt mijns inziens Asjera voor. De moederkoe en haar stierkalf staan voor Asjera en Jahwe, net als de gemaskerde figuren met boven hun hoofd de beroemde tekst 'Jahwe van Samaria en Asjrata'. Dit is een van de weinige teksten uit de 'volksreligie' van de mensen van het land, die aan de corrigerende schrijvers in de hoofdstad Jeruzalem ontsnapt is. De Grote Moeder van Israël genaamd Asjera is in de beeldtaal aanwezig in de symbolen van de levensboom, de lotus, de leeuwin, de (vrouwelijke) ibex en de koe met haar kalf.

De natuur is heilig en dus ook de koe. Wat een groot geschenk geeft de Moeder Aarde via het verdroogde woestijnzand in de Sinai hier prijs. De koe als vrouwelijk beeld van God. Dat geeft een nieuw bijbels perspectief dat in overeenstemming is met de verering van de heilige koe in Oosterse landen. Wij hoeven niet meer bang te zijn voor afgoderij. Kijk je vanuit de ogen van de Moedergodin, dan worden haar aardse kinderen een, één als broeders en zusters met elkaar en één met de natuur.

Dr. Annine van der Meer, auteur en wetenschappelijk onderzoeker.

Info uit haar boeken:

Van Venus tot Madonna, een verborgen geschiedenis, Den Haag, 2015 (3e dr), p. 399.

Van Sophia tot Maria, Den Haag, 2008, 142

Venus is geen Vamp, Den Haag, 2009, 270 [II.3.81] en 306 [II.4.30]

The Language of Ma the primal Mother, The evolution of the female image in 40,000 years of global Venus Art, Den Haag, 2013, 386 [II.3.54] en 418 [II.4.31].